

MOLNÁR DÁNIEL

jogász
osztatlan, 7. félév
Debreceni Egyetem
Állam- és Jogtudományi Kar

Témavezető:
Dr. Varga Nelli
adjunktus, DE ÁJK

A kényszer fáján termő tulajdonjog? A hatósági árverés jogintézménye de lege lata és de lege ferenda

KULCSSZAVAK: tulajdonszerzési mód, értékesítési forma, ítélkezési gyakorlat, aukció.

Érdeklődőkkel zsúfolt terem, feszült hangulat, egymással versengő licitek és a mindenki által várt kalapácscsattanás. Az aukciók világát talán senkinek nem kell ennél részletesebben bemutatni. Az árverés szó hallatán az emberek többsége jellemzően a műtárgyaukciókra asszociál. Sőt, az árverések kapcsán talán a jogászok többségének szintén inkább az aukciók jutnak először eszébe, ám az is vitathatatlan, hogy a jog szemüvegén keresztül egészen másként tekintünk az árverésekre, mint laikusként. Jogi szempontból az árverés egy rendkívül sokoldalú jogintézmény, amely hatályos jogunkban és jogtörténetünkben egyaránt egyszerre jelent(ett) tulajdonszerzési módot, valamint egy speciális eljárást, értékesítési formát. Napjainkban a hatósági árverés – noha távolról sem áll a jogirodalom érdeklődésének középpontjában – a magyar jogrendszer egyik legbonyolultabb, legkomplexebb, jogágakon átívelő jogszabályi háttérrel rendelkező, egyúttal számos anyagi és eljárásjogi jogkérdést felvető jogintézményének tekinthető, amely ráadásul kiterjedt múltra tekint vissza. Mindezek ellenére, bár kutatásom során több, mint százhatvan forrást használtam fel, számos hiányosságot tapasztaltam a jogirodalomban. Dolgozatommal igyekeztem tenni e hiátusok felszámolásáért többek között a hatósági árverés polgári anyagi jogi jogintézménnyé válásához vezető, két és félezer évet felölelő jogtörténeti folyamat, a hatósági árveréseknek a hatályos magyar jog szerinti struktúrájának, továbbá a hatósági árverésekkel összefüggő hazai ítélkezési gyakorlat főbb tendenciáinak vázolásával. Kutatásom során alapvetően annak gondolata foglalkoztatott, hogy vajon a hatósági árverés – az uralkodó jogirodalmi álláspontra tekintettel – a vonatkozó jogszabályok, valamint a releváns ítélkezési gyakorlat feltárása alapján valóban kizárólag kényszerértékesítési formának tekinthető-e, vagy ennél lényegesen összetettebb konstrukcióként értelmezhető? A jogtörténeti tapasztalatok, az ítélkezési gyakorlat és a jogirodalom megállapításainak szintézise alapján dolgozatomban egyes jogdogmatikai problémák orvoslása végett javaslatot tettem a hatósági árverés újraszabályozásának mikéntjére nézve, amellyel egyúttal igyekeztem olyan potenciális modellszabályokat formálni, amelyek lehetővé teszik a hatósági árverések lényegesen szélesebb körben történő alkalmazását.